

TOSAMA

Glasilo
izhaja od
meseca
oktobra
1965

Št. 12
december
1986

Število
izvodov
1400

Leto
izdavanja
XXI

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Na pragu sedeminosemdesetega

Leto se počasi bliža koncu. V navadi je, da v tem času preiščujemo o uspešnosti tekom celega leta, lahko bi celo rekli, da v mislih naredimo »inventuro« doživetij, vtisov in dosežkov. Nekateri se oziramo nazaj s sentimentalnostjo, drugi z bridkostjo, nekateri ostanejo celo ravnodušni.

Sicer pa — vsak zase bo že vedel.

Zopet mineva leto, ki smo ga prebili skupaj kot TOSAMOVCI — » v dobrem in slabem«, bi rekla. Kaj nas je pestilo, kaj jezilo, nad čem smo se veselili? In kako, mislimo, da bi bilo treba začeti novo leto, da bo boljše od drugega?

Lojzka Hribar:

Letos smo se v oddelku sanitetne konfekcije srečevali z visokimi plani, potrebe po izdelkih so bile velike, zato smo se stalno srečevali s pomanjkanjem delovne sile. Delavke so razumele potrebe trga in so rade delale, opravljale so tudi nadure, če je bilo treba, čeprav so le-te sedaj slabše plačane, kot pred časom. Imeli smo tudi nekaj težav s pomanjkanjem materiala, a ne toliko kot prejšnja leta.

Kar se tiče medsebojnih odnosov moram ugotoviti, da so žal vsak dan slabši. Do danes še nisem prišla do zaključka, kje so vzroki za to — morda stremljenje za višjim standardom. Vse prerači se zavedamo samo svojih pravic, dolžnosti pa ne. Pri tem mislim, da samoupravljanje razumemo po svoje, čeprav bi ga lahko kvalitetneje izkoristili.

V Tosami sem že dovolj dolgo, da se štejem za pravo Tosamovko. Tako spremljam spremembe odnosov že leta. Včasih smo z medsebojno pomočjo prebrodili marsikatero težavo, danes pa vsepovsod naletiš na nevoščljivost in pehanje le za lastno dobro. Ampak ljudje v bistvu niso slabi, morda jim dajemo premalo pozornosti; zlasti zdaj jo potrebujejo tembolj, ker so časi vse težji. Sicer pa, dokler bomo lahko delali, bomo tudi preko težav lažje šli. Verjamem tudi, da bomo spoznali, da tudi dobri odnosi nekaj pomenijo in da denar ni vse. In ko smo že pri denarju, naj omenim še nagrajevanje. Le-to bo pravično le tedaj, ko bo vsak nagrajen v skladu s svojim delom, ko bo osebni dohodek odvisen od dela oz. nedela. Menim, da sedanji osebni dohodki niso odraz rezultatov dela.

V bodoče si želim več sodelovanja s strokovnimi službami in tudi v okviru TOZD. Želela bi, da bi bili bolj povezani, bolj seznanjeni z dogajanjem. Tudi delati bi morali bolj planirano, ne pa, da v oddelku včasih delamo stvari, ki ne spadajo k nam, a jih moramo narediti, če hočemo, da bo delo teklo naprej.

Mislim, da je za človeka velikega pomena, če se v službi dobro počuti in gre rad na delo. Zase vem, da mi je bilo včasih po enem tednu dopusta, dolgčas po tovarni, a danes? Nič, še po enem mesecu ne!

Za prihodnje leto želim kolektivu, da bi dobro delali, dobro poslovali, ker samo to je pot do uspeha in zadovoljstva. Zase pa si želim le zdravlja.

Murn Maruša:

Menim, da je rešitev iz krize znanja in njegovega ne vključevanja v razvoj reprodukcije v vsestranskem in vsesplošnem izobraževanju vseh nas in novemu skupnemu prispevku k tehnološki produktivnosti.

Marjan Orehek:

Nova investicija v vlaknovinskem oddelku je pomembna za celo delovno organizacijo, za sam oddelk pa pomeni ogromne napore, prav tako tudi za razvojno službo. Tako je sedaj ob koncu leta najbolj v ospredju želja, da ta investicija opraviči pričakovanja tako v kvaliteti kot količini.

Pa druge želje? Zdravje, dobri poslovni rezultati, zadovoljivi osebni dohodek, več povezave med oddelki in skupnimi službami. Predvsem to zadnje bi bilo treba še bolj izpostaviti, saj je sodelovanja vse premalo, pogrešam tudi tovariške odnose in zaupanje. Navadili smo se iskati napake v drugih ali pa vidimo lastne v drugih. Do sebe znamo biti čez mero tolerantni, medtem, ko smo do drugih kritični.

V prihodnjem letu tudi pričakujem veliko od razvojne službe. S takimi kadrovskim in tehnološkim potencialom bi se Tosama v tekstilni industriji lahko znašla na špici.

Se to moram povedati, da je uspeh posameznega oddelka v pretežni meri odvisen tudi od vodje, njegovih ambicij in ciljev, za katere se bori, ker brez tega ni razvoja. Ljudje za dobro delo rabijo odločnega vodjo s ciljem in močjo, pa čeprav včasih to komu ni všeč. Za današnje čase je predvsem potrebna hitra reakcija, če hočemo doseči zaželen učinek.

Viljem Dolenc:

Želim si, da v prihodnjem letu ne bi bilo slabše kar se tiče proizvodnih rezultatov v mikalnici, varnosti pri delu in požarne varnosti. Upam pa tudi, da bo življenjski standard delavcev v mikalnici in Tosami po več letih stagnacije dosegel končno povprečno slovensko raven.

Avgust Potočnik:

Moja želja za leto 1987 je veliko delovnih uspehov, da bi bili vsestransko zadovoljni — tudi z OD — da bi imeli zadosti kvalitetnega materiala in da bi ne bilo zastojev. Letos smo se borili s pomanjkanjem delovne sile — imeli smo veliko bolniških izo-

stankov in šest porodniških. Ker je nekaj strojev stalo, je to vplivalo tudi na rezultate.

Za delovno silo je težko, kajti v tkalnici so pogoji slabi. OD pa tudi. Vsi vemo za specifičnost dela tkalk, kar bi morali upoštevati. Pred leti se je ta problematika za silo uredila, na tem pa je tudi ostalo, tako da smo danes, ko so šli tudi drugi oddelki naprej, obstali.

Sodelavcem v tkalnici in celotnemu kolektivu želim srečno v novem letu, da bi se dobro razumeli in dobro delali.

Tone Peterka:

Za letos lahko rečem, da smo dosegli plan, nimamo pa zadostnega števila ljudi. V oddelku je 68 delavcev, od tega 15 štiriurnih, ki so opravičeni težjih del.

Srečevali smo se tudi s slabim materialom — nekvalitetno navitimi osnovami, slabim škrobljenjem. Zaradi velikega odpada so prikrajšane tkalke in cel oddelek. Številne reklamacije so ostale nerešene. Delno se zadeva rešuje z redno kontrolo laboratorija. Naš oddelek je zadnji v procesu in zato se posledice najbolj odražajo pri nas.

Drugače pa je leto bilo kar ugodno, prodamo vse kar naredimo. Zeleli pa bi si več razvoja. Dobili smo že izpopolnjene stroje, zato bi lahko uvedli nove, zahtevnejše artikole, ki bi prodrli v svet — zdaj delamo že 30 let enake ovoje, ki sicer grejo v prodajo, po tujih vzorcih pa vidimo, v katero smer gre napredek.

Kar pa se medsebojnih odnosov tiče, se moramo kar pohvaliti. Odkar sem v Tosami še nisem imel take izmene. Nimamo težav z disciplino, odstopanj posameznikov ni. Menim, da smo uspeli zato, ker se držimo strogega režima. Zamud ne dopuščamo, ni izmotavanje, kartice redno kontroliramo, kriteriji so enaki za vse. Skupina je zelo enotna, ni grupiranj, konfliktov. Dosegli smo nivo, ko se da res delati.

Želel bi si, da bi se še drugi ravnali po nas, saj nedisciplinarni drugi moti naše ljudi.

Vsi delavci so redno obveščeni o doseganju plana in vsi si prizadevamo, da delo gladko teče. Včasih je tempo hud, zlasti ob koncu meseca, a težav zato ni. Vsak ve, kaj je njegovo delo in vsak skrbi, da dela, za kar je zadolžen. Prav to pa menim,

da ni ravno ena od lastnosti Tosamovcev na sploh. Preveč se vtikamo v delo drugih, na svojega pa pozabimo. Morda je problem v tem, da dobimo plačo, če delamo ali pa če ne. Drugače pa bi bilo, če bi naše delo bilo odvisno od rezultatov. Zato je tudi urejeno normiranje — saj vemo, da lahko delavka s 4. kategorijo z normo preseže 10. kategorijo. Ni prav, da z manjšim naporom doseže večji OD. Norme so zdrave, če so realne. Razlike ne sme biti! Bodimo pošteni in ukrenimo že kaj na tem področju!

Še nekaj me teži. Nadomeščanje! Dodatno delo, ki ga moraš opravljati, če nadomeščaš sodelavca, ni ovrednoteno. Treba bi bilo poiskati ustrezne kriterije, a žal na tem področju že dolgo stojimo na mestu. Tako, kar preveč sem se razgovoril in morda stopil na kak žulj. Je že tako, če preveč poveš, se hitro komu zameriš. Pa srečno!

Milan Drčar:

Novoletna želja? Želja je veliko! Včasih si človek zaželi preveč in postane nejevoljen. Zeleti si je treba samo tisto, kar je dosegljivo.

Tako si za belinico želim čimprejšnje montaže novega kotla za vato, ki nas že čaka v skladišču. Želim si, da se čimprej dogovorimo tudi za nov kotel za tkanine. Tako bomo lahko bolje delali. Tako bo tudi zadovoljstva več.

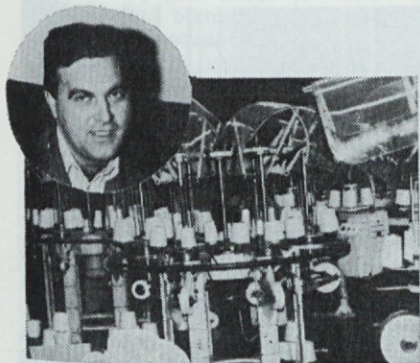
Iztrošena oprema je resen problem, ki ga bomo morali kmalu reševati bolj konkretno. Postaja že ovira za kvalitetnejše delo vsaj na nekaterih delih.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

No ob Novem letu se ne smemo obremenjevati s problemi. Vsem želim predvsem zdravja in čim več zadovoljstva v naslednjem letu. To je vendar naša skupna želja, ne glede na letnico.

Marjan Svetlin:

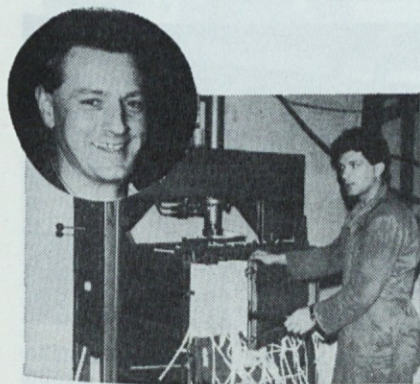

Letošnje leto je bilo zelo dinamično, dobili smo nekaj nove tehnologije — stroj za pletenje mreže in stroj za rezanje organtina — kar je privedlo do kadrovskih težav. Tako nam je primanjkovalo delavk, še večje težave pa so bile z vzdrževanjem, ker obstaja kader ne pozna novih strojev. Na pomoč so nam priskočili vzdrževalci iz mikalnice, ki so nam pomagali, da smo premagali začetne težave. Zato jim gre vsa zahvala za sodelovanje.

Na področju medsebojnih odnosov delavcev opažam, da se napetost in nestrpnost povečujeta — tako glede plače, dela. Mislim, da čedalje bolj primanjkuje samokritičnosti — vidimo le napake drugih — ni samodisciplin. Opaziti je tudi vse večji razkorak in nesoglasja med generacijami.

V prihodnjem letu si želim več medsebojnega razumevanja v oddelku in pa, da bi začeli misliti na pomladitev strojnega parka. Glede sodelovanja z vodstvom TOZD-a pa želim, da ostane na dosedanji ravni.

Miran Zupančič:

Vsem sodelavcem iz TOZD Filtri želim srečno Novo leto in da bi tako dobro delali, kot doslej.

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Zaključujemo leto 1986, leto v katerem smo krenili s precejšnjim nezapanjem in negotovostjo. Ti občutki so bili posledica težke ekonomske gospodarske situacije v Jugoslaviji in ukrepi, ki so se v začetku leta sprejemali, z namenom, da to situacijo pričnemo preusmerjati na boljše.

Ni namen te novoletne čestitke ocenjevati dosežene rezultate izven našega dosega. Zato pa je vsekakor prav, da sami zase, za naš kolektiv ugotovimo, da smo v iztekajočem se letu dobro delali in gospodarili, da dosega in celo nekoliko presega mo z letnimi plani načrtovane rezultate. S tem smo povsem dokazali, da smo sposobni premagovati težave, posebno še, če se za njihovo premaganje pravočasno in kvalitetno pripravimo. Seveda ne moremo in ne smemo biti toliko neobjektivni, da ne bi tudi priznali, da vsega le nismo storili, kot npr. novi sistem nagrajevanja, kvalitetno reševanje kadrovskih problemov ipd. Vsekakor pa smo dosegli pomemben premik na razvojnem področju, saj nam uspešen ključek nabave in montaže nove opreme zagotavlja, da bomo v 1987. leto krenili v nekaterimi novimi, predvsem sodobnimi in kvalitetnimi izdelki.

In kaj lahko pričakujemo v 1987. letu?

Občutki so enaki, kot so bili pred začetkom letošnjega leta. Gospodarsko ekonomsko stanje v Jugoslaviji je še vedno izredno težko, tudi za naslednje leto se poleg resolucij pripravljata cela vrsta novih zakonskih in drugih predpisov, ki naj bi končno le

pričeli obračati naš voz po klancu navzgor. Karkoli je bilo sprejeto, bo to pomenilo zaostrovanje pogojev gospodarjenja, to pa istočasno pomeni še

več naporov in težav pri reševanju vsakodnevnih delovnih nalog. Ob tem dejstvu je razumljivo, da vam kot delavcem naše delovne organizacije najprej zaželim, da bi tudi v prihodnjem letu uspešno gospodarili in da bi se v naši TOSAMI čimbolj prijetno počutili. Seveda pa vam tudi želim, da bi v osebnem življenju dosegli željene cilje, predvsem pa, da bi bili zdravi in srečni in krogu svojih najbližjih.

Edvard Peternel

Dobra proizvodna praksa

Skrb, kako slediti hitremu tehnološkemu razvoju v izdelavi sanitetnih izdelkov je vedno bolj prisotna pri našem delu.

Poleg novih tehnoloških postopkov in uporabe novih vrst surovin se proizvajalci srečujemo tudi z novimi predpisi. Imamo nov zakonski predpis za proizvajalce zdravil in pomožnih zdravil kamor je razporejena tudi proizvodnja sanitetnih izdelkov.

Osnovne smernice o mednarodnih standardih, ki naj bi urejali proizvodnjo, skladiščenje in transport, skratka dajanje v promet zdravil in pomožnih zdravil je podala svetovna organizacija za zdravstvo v predpisih GPM (GUT MANUFACTURING PRACTICES), kar pomeni dobra proizvodna praksa, oziroma kontrolirana proizvodnja v smislu higienskih in ostalih predpisov.

V tem letu je izšel zakon o dajanju zdravil v promet in s tem zakonom že opredeljena tudi proizvodnja sanitetnih izdelkov kot pomožna

zdravila. Tako so za proizvajalce sanitetnih izdelkov določeni posebni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pri izdelavi sanitetnih izdelkov, preizkušanju, skladiščenju in dajanju v promet.

V času dveh let je potrebno obstoječe stanje pri izdelavi sanitetnih izdelkov vskladiti z zahtevami navedenega zakona, v kolikor tega ne bomo storili, nam lahko inšpekcijska služba prepove dajati v promet posamezne izdelke.

Prav tako opozarjajo naši zunanji kupci, da bodo zahtevali zagotovila od svojih dobaviteljev, da le ti izpolnjujejo tako imenovane GPM norme. Vskladiti sedanjo proizvodnjo sanitetnih izdelkov z zakonskim predpisom, pomeni obsežno delo na celotnem procesu izdelave oziroma dajanja naših izdelkov v promet.

Za nadzor o izvajanju zakonskih predpisov in dajanju pismenih izjav o izpolnjevanju predpisanih normativov bo zadolžena strokovna komisija, (Nadaljevanje na naslednji strani)

ki bo sestavljena od članov republiške inšpekcijske službe in strokovnih delavcev Zavoda za kontrolo in preizkušanje zdravil v Ljubljani.

Strokovna komisija bo vršila občasne preglede po DO in ugotavljala stanja ter po potrebi predlagala ukrepe.

Novi predpisi nas obvezujejo v celotni poslovni proces vgraditi več discipline, higiene, odgovornosti in s tem varnosti za pacienta-potrošnika.

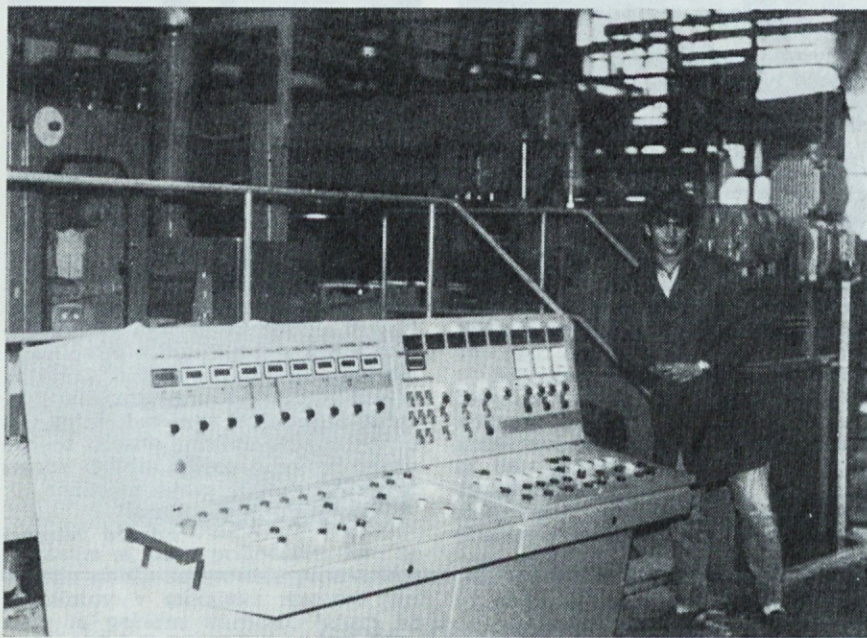
Z investicijskimi programi bo nujno pričeti s posodobitvijo nekaterih proizvodnih postopkov izdelave sanitetnih izdelkov. Predvsem mislim na

tehnološki postopek izdelave sanitetne vate in gaze. Tudi pri nekaterih ostalih postopkih izdelave sanitetnih izdelkov bomo morali dopolniti sedanji način dela, pripraviti primernejše načine embalaranja, označevanja.

V proizvodni proces bo nujno vgraditi več tehnološke discipline, zboljšati higieno pri izdelavi sanitetnih izdelkov ter zboljšati odnos do materialov, do dela. Prav bi bilo, da bi vpljani nazaj nekatere dobre, žal opuščene, metode dela ali pravila, skratka dobro proizvodno prakso.

Franc Peterlin dipl. ing.

Informacija o novi liniji v vlaknovinskem oddelku

Pomočnik vodje oddelka Marjan Orehek je povedal naslednje:

»Poskusno že obratujemo, prevzem pa še ni narejen. Računamo, da se bo to zgodilo že v decembru.

Od linije veliko pričakujemo. Zlasti bomo lahko izvažali več in v ustrezni kvaliteti. Izdelovali bomo lahke vlaknovine, uporabne za izdelke za enkratno uporabo, kakršne izdelujejo v mikalnici. Pričakujemo, da bomo lahko izdelali na leto v treh izmenah okoli 600 ton vlaknovin nizke gramature.

Ko bo nova linija stekla, bomo

začeli posodabljeni staro, na kateri bomo izdelovali težje vlaknovine (60 g) za bistra krpe, rjuhe in podobno.

Morali bomo povečati število zaposlenih, med že obstoječim kadrom pa se pojavlja negotovost zaradi preazporeditev. Morali bomo razmisliti tudi o ustreznih ocenitvi zaradi zahtevnejšega postopka.

Sicer pa delo nemoteno poteka ob polni angažiranosti delavcev v oddelku, ki delajo po cele dneve in tudi drugih služb, ki so nepogrešljive za izvedbo nemotene zagona nove linije.

Razmišljanja o širjenju inventivne dejavnosti

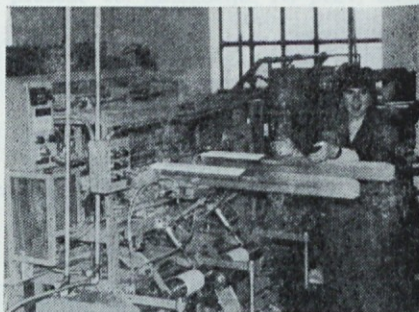
V sredstvih javnega obveščanja zelo pogosto beremo in poslušamo o uspehih, ki so bili doseženi na področju inovatorstva.

V naši tovarni zadnje čase ni bilo dosti napisanega o tem. Kljub temu pa se vedno znova pojavljajo mnenja, ki niso enotna.

V tem sestavku bom poskušal na kratko osvetliti dve zadevi, ki sta v preteklem času vzbujale različna mišljenja.

Že večkrat so bili različni poskusi z namenom, da v okviru vzdrževalnih obratov organiziramo prototipno delavnico v kateri bi izdelovali po na-

ših lastnih zamislih. V tej delavnici naj bi nastajale tudi izboljšane variante strojev, ki v naši tovarni že obratujejo. Lahko tudi ugotovimo, da smo doma izdelali v preteklih letih že večje število strojev, od katerih nekateri zelo uspešno obratujejo, spet drugi pa so utonili v pozabo, oz. jih ne uporabljamo.

Menim, da prototipna delavnica katere zametki že obstajajo, v takem stanju kot je, ne more dati rezultatov, ki jih marsikdo pričakuje. Torej moramo storiti korak naprej, prinesiti dokončno odločitev in načrtno začeti z delom na tem področju. Vsekakor pa je treba upoštevati, da prototipna delavnica brez nadgradnje t.j. strokovnjakov, ki bodo svoje ideje in znanje znali prenesti na papir in bodo sposobni prototipni izdelek tudi dovršiti do take stopnje, da bo proizvajal izdelek, ne bo uspešna.

Druga zadeva o kateri naj bi nazival nekaj misli je v zvezi z razpisom za rešitev nekaterih ključnih nerešenih tehničnih problemov v naši delovni organizaciji.

Na komisiji smo o tem govorili predvsem v zvezi s pripravljalnimi deli, ki spremljajo take razpise. Vsekakor bi morali imeti pripravljene idejne osnutke, po katerih bi se ravnali ob razpisu določenega problema in določiti probleme, ki jih nameravamo rešiti na ta način. Vsekakor je v delovni organizaciji možno na ta način rešiti marsikatero nalogo, ki sicer čaka na izvajalca. Tudi tu je potrebno storiti prve korake in začeti z akcijo. Naše redne naloge, ki jih ima vsak, ne smejo biti razlog, da se zadeve ne premaknejo z mesta.

Morda bo kdo, ki mojim razmišljanjem ne bo pritrldil, vendar menim, da bomo le na tak način storili korak naprej in prispevali k boljšim rezultatom poslovanja.

Jože Podpeskar, dipl. ing.

Dedek Mraz, pridi spet med nas

Dedek Mraz bo obiskal naše otroke predvidoma zadnjo soboto v letu. Predstava bo v delavskem domu na Viru, kratek kulturni program bo pripravilo KUD Franc Bukovec Vir. Otroci bodo obdarjeni s paketi po starostnih stopnjah. Letos je bilo za Dedka mraza planiranih 1.600.000 din, tako, da je vrednost paketov približno 3.200 din. Za potešitev radovednosti pa pogledjmo še, kaj bo v njih.

Za otroke od 1 — 3 let starosti:

- knjiga Jurček na igrišču
- igračka Moziček koptiljaček
- izrezanka
- 4 slikanice Marco Polo
- miška iz blaga
- sličice

Za otroke od 4 — 6 let starosti:

- didaktična igra Barva k barvi
- 4 slikanice Marco Polo
- izrezanka
- glasbena kaset
- Snoopy iz blaga
- voščene barvice
- slaščice

Za otroke od 7 — 8 let starosti:

- knjiga Vesoljsko jajce
- knjiga Zgodba o živalih
- Marco Polo
- slaščice

Prepričani smo, da bodo otroci veselili lepih daril, prav tako pa jih ne pozabite pripeljati na predstavo z Dedkom mrazom.

Lubinič Marjana

Dedek Mraz bo obiskal naše otroke
v soboto, 27. XII. ob 16. uri
v Delavskem domu na Viru.

Vabljeni!

Tone Stare:

„Radioamater, kaj je to?“

Lovec bi rekel: ne vem točno, to je zelo čudna žival. Mesar bi ga opisal malo drugače: to meso je zelo čudno. Vsestransko je uporabno, vendar mu ne vem izvora. Še najbolje bi radioamaterja opisal kak mehanik, ki bi dejal: radioamater je kot univerzalen ključ, ki mi služi povsod, pri vsakem delu. Zdrži vse napore, povsod se znajde in še poceni je!

Ni še dolgo tega, ko nas je na svetovnem prvenstvu radioamaterjev v radiogoniometriji zastopala ekipa entuziastov iz RK Radomlje. Sledil je enkratni uspeh: drugo mesto na svetu pri, kot smo včasih rekli, »lovu na lisico«. Malo sreče in veliko, veliko truda in le-ta je bil nagrajen. Ob tej priliki bom z nekaj utrinki iz svojega radioamaterskega življenja skušal opisati skromno, kaj radioamater počne in doživi v svojem prostem času, ko drugi počivajo.

Skoraj trideset let bo že tega, ko sem kot osemletkar sanjal o svojem radioaparatu. To so bile sanje mnogih, takrat že bodočih, radiostrokovnjakov. Košček kristala, nekaj žic, tuljava in v boljših primerih še spremenljiv kondenzator ter slušalka, pa je bil že tu radijski sprejemnik. Ob večerih smo z jekleno žico brskali po kristalu in iskali kar najboljši sprejem. Iz slušalke smo slišali program radia Ljubljana in to je tedaj bil velik uspeh in zadovoljstvo vsakega radioamaterja.

Kasneje pa to ni bilo več dovolj. Hoteli smo še več. To je bil heterodinski sprejemnik s svojimi slabostmi, vendar velik napredek. Organizirali smo A in B tečaje za radioamaterje, kjer smo si pridobivali osnovna znanja iz elektromehanike. Prva germanijeva dioda in kasneje germanijev

tranzistor so nas popeljali v oblake naših vizij o tem, da naredimo svojo radio- sprejemno oddajno postajo.

Kljub tranzistorjem pa je bila le elektronika tista, s pomočjo katere so se prve veze ustvarile med radioamaterji. Aparature so bile čedalje boljše in že smo pričeli svojo dejavnost dokazovati zunaj svojega kluba. Prenosi raznih tekmovalnih med šolami in kasneje prenos radijske Titove štafete je nepozaben spomin za vse udeležence. Sam težko ocenjujem, kje vse so domžalski radioamaterji s takrat skromnimi napravami sodelovali, vendar sigurno povsod, kjer so le mogli.

Verjetno ne bom nikoli pozabil, ko sva iz Peč pri Moravčah z Jakom Korantom kot amaterja prenašala potek volitev, ki so takrat potekale. Vsi prisotni so z začudenjem gledali najino majhno »škaflico«, ki je govorila in odgovarjala in pošiljala podatke o volilnem stanju. Seveda so naju zalagali z vsem, kar v danem položaju ni bilo potrebno.

In še en doživljaj mi verjetno nikoli ne bo šel iz spomina. Prenos Titove štafete, ki je tekkel po vsej Sloveniji. Ne spomnim se več točnega datuma, aparature pa smo postavili na pokopališču na Sv. Trojici. Kam bi drugam, kot na nagrobni spomenik. Jaka je bil glavni operater, vzpostavil je potrebno zvezo, ko se je aparatúra na nagrobniku nenadoma začela majati sem in tja. Vsi v en glas

smo zatulili: »potres.« Jaka pa nič. Ko pa je v bližnjem cerkvenem zvoniku pričelo pokati in ropotati je tudi Jaka premagalo in jo je z drugimi vred ucvrl po bregu, od grobov stran.

Ko smo kasneje po radio-zvezi zvedeli, da smo preživeli potres, smo se bledi vsi kisló smejali in bili korajžni kot le kaj, ostal pa je grenak priokus, da tudi radioamater kdaj »crkne«.

Danes je precej drugače. Tisti, začetnik še vedno lota in cini in »žica« sestavne elemente za svoje delo, ko pa prebrodi začetno krizo, pa varčuje, da si kupi moderno aparaturo, s katero bo lahko vzpostavil kar največ zvez in da s svojim delom ne bo motil svojih tovarišev. Radioamaterji po vsem svetu iščejo prijatelje med somišljeniki, menjajo izkušnje pri delu in si pomagajo.

V težkih elementarnih nesrečah so prav oni tisti, ne vedno, vendar pa zelo pogosto, ki svet obvestijo o nesreči in kličejo na pomoč. Prenekatero življenje so radioamaterji že rešili, ko smo s svojim posredovanjem poskrbeli za zdravljenje, ki je rešilo življenje bolniku ali ponesrečencu.

Še mnogo bi lahko napisal, kaj predstavlja RADIOAMATER, saj on počne vse, kar se mu zdi v danem trenutku primerno. Upamo lahko le to, da tudi on ne bo postal birokrat in vpil, kaj bi BILO potrebno.

ni čas v njegovih različnih oblikah možno uvesti v mnogih delovnih organizacijah in za številne delovne naloge. Po svoji dejanski uveljavitvi pa je takšen delovni čas prinesel tudi dosti več prednosti kot pomankljivosti.

Številne možne variante ureditve delovnega časa omogočajo prilaganje njegovega zaporedja danim pogojem in možnostim. Seveda pa je zato potrebno vse te pogoje ugotoviti in proučiti, kakšne možnosti dajejo za uvedbo spremenljivih oblik delovnega časa. Proučiti je treba vse pojave, ki kažejo na problem, predvsem še prometne razmere, odsotnost, neenakomerno delovno obremenitev in nadure. S tem ugotovimo izgube in težave, ki nam jih prinaša obstoječe razporejanje delovnega časa in potrebo po njegovem spreminjanju. Ob tem bomo vse delovne naloge lahko razporedili v tri skupine:

- naloge, kjer je spremenljiv delovni čas možno takoj in brez problemov uvesti,
- naloge, ki jih bo potrebno za takšno spreminjanje še prilagoditi in seveda tudi ukrepe, ki so za to potrebni,
- in naloge, ki so togo vezane na določen čas, da spremenljive oblike zanje niso primerne.

Začetno pobudo za uvajanje spremenljivih oblik delovnega časa so dale prometne razmere v industrijskih središčih. Z uvedbo spremenljivega delovnega časa se prometne konice raztegnejo na daljše intervale.

Kakršnakoli oblika spremenljivega delovnega časa nikakor ne pomeni popolne svobode izbire ne glede na delovne procese. Vsak delavec je tudi v spremenljivem delovnem času v celoti odgovoren za stalno funkcijsko sposobnost svojega delovnega mesta. Svobodo izbire lahko uživa le v primeru, če je svoje delo razporedil tako, da zaradi njegovega kasnejšega prihoda ali predčasnega odhoda ne bo ogrožen delovni rezultat ali moteno delo njegovih sodelavcev. Zato je največja pomankljivost spremenljivega delovnega časa prav gotovo v tem, da svoboda izbire delovnega časa ne more biti enaka za vse. Tehnologija dela postavlja različnim delovnim nalogam zelo različne zahteve.

Rezultati delovnih organizacij, ki so že uvedle katero od spremenljivih oblik delovnega časa, kažejo, da je postopen prehod na nove oblike zelo pomemben element celotne politike spreminjanja delovnega časa. Vse delovne organizacije, ki so postopno uvajale novi zapored delovnega časa so dosegle zadovoljive uspehe.

V TOSAMI je ocena vodij dela v proizvodnji, da zaenkrat ni umestno uvajanje spremenljivega delovnega časa v proizvodnji. Zato je v smislu postopnega uvajanja spremenljivega delovnega časa potrebno za uvajanje izbrati najprej tiste organizacijske enote oziroma delovne naloge, v katerih pričakujemo najmanj težav ob spreminjanju delovnega časa. Pri postopnem uvajanju moramo poudariti,

Spremenljiv delovni čas

Spremenljive oblike delovnega časa prinašajo mnoge prednosti, pa tudi slabosti in težave. Z načrtno uvedbo spremenljivega delovnega časa moramo predvideti takšne ukrepe, ki nam bodo omogočili v čim večjem obsegu izkoristiti prednosti in čim bolj se izogniti vsem pomanjkljivostim. Osnovna zahteva mora biti, da delovna organizacija po uvedbi spremenljivega

delovnega časa ne bo poslovala slabše kot prej. Zagotoviti je potrebno uspešno funkcioniranje vseh njenih dejavnosti in služb.

Teoretična razglabljanja v strokovni literaturi kažejo razmeroma velike ugodnosti, ki jih prinašajo spremenljive oblike delovnega časa. Takšne ugotovitve je potrdila tudi praksa. Ugotavljajo, da je spremenljivi delov-

da bomo te oblike širili na vse delovne naloge, kjer je to mogoče.

Neke vrste postopnost predstavlja tudi poskusna uvedba spremenljivega delovnega časa. V tem primeru se odločimo, da prehod velja le poskusno za neko določeno obdobje. Po preteku tega časa ugotovimo rezultate in se šele na tej osnovi odločimo o uveljavitvi za daljši čas.

Spremenljive oblike delovnega časa zahtevajo točno zajemanje in evidentiranje časovnih intervalov. Obstaja več možnosti registriranja delovnega časa. Dobro izbran sistem evidentiranja delovnega časa bo tudi pripomogel k boljšemu funkcioniranju spremenljivih oblik časa.

Opravili smo razgovore z vodji dela v DSSS o sedanjih razporeditvi delovnega časa, o odmikih od sedanje razporeditve delovnega časa, o delovnih nalogah, kjer bi bil delovni čas drugačen od okvirno določenega, o neenakomerni obremenitvi in o nadurah. Opravili smo tudi nekaj razgovorov v drugih delovnih organizacijah o njihovih izkušnjah.

Izkušnje delovnih organizacij, ki so uvedle premakljivi delovni čas, kažejo na to, da je poleg začetnih težav uvajanja, problematika predvsem v obsežnejšem delu z evidentiranjem in

obračunom delovnega časa, v potrebnih boljši kontroli, o sprotne reševanju posameznih primerov, v zahtevnejši koordinaciji dela vodij glede časovne razporeditve delavcev, v dobrem vzdrževanju naprav za registriranje delovnega časa ipd.

Ocena vodij dela v DSSS je, da uvedba spremenljivega delovnega časa ne bo poslabšala poslovanja in da bo možno zagotoviti uspešno funkcioniranje vseh dejavnosti.

Za razpravo predlagamo naslednjo varianto premakljivega delovnega časa:

- okvirni delovni čas od 6,00 ure do 16,00 ure
- obvezni delovni čas od 7,00 ure do 13,00 ure,
- za normalni delovni čas se šteje čas od 6,00 ure do 14,00 ure, kar predstavlja delovno obveznost,
- presežek ali primanjkljaj do 8 ur.

V kolikor bo prišlo do odločitve o uvedbi premakljivega delovnega časa, izkušnje kažejo, da je koristno imenovati posebno komisijo, ki bo vodila in usmerjala celotno akcijo.

KOOZS je sprejela SKLEP, da se predlog službe za organizacijo da v razpravo na skupni delavski svet, kateremu se tudi priporoča, da nakazano varianto sprejme kot primerno.

član, ki ima tudi primerno idejno-politično znanje. Danes ni čas boja s puško, temveč boj z argumentom, z dialogom, z iskanjem poti v prihodnost, ki naj bo bolj pravična, bolj humana in če hočete bolj samoupravna. Tega se večina članov ZK tudi zaveda. Kongresi so to potrdili in naložili naloge. Večino članov se čuti odgovornega za stanje v kakršnem smo, za spremembe pa je potreben čas in akcija — veliko akcije. V ZK in ZK v družbi kot celoti.

Torej je lahko samo akcija in ne kampanja.

Kaj pa v Tosami? ZK opozarja na veliko problemov — večjih in manjših. Reševanje vsaj nekaterih pa ne gre in ne gre. Vprašati bi se morali, kaj nisem JAZ naredil, česa nismo naredili MI? Tole pa je bila VAŠA naloga? V teh osebnih zaimkih se skriva velika odgovornost — najprej članov ZK — ali celo najbolj!

Bomo dopustili, da se motече za devet kopičijo? Pri razreševanju rabi mo imena, ne osebne zaimke ali nazive institucij. Kaj se bomo skrivali za »strokovnimi službami«, če vendar vemo, kdo jih vodi in kdo v njih dela. In tako za vsakega člana ZK ali pa tudi nečlana.

To bo naš prispevek prenovi ZK in s tem tudi prenovi mišljenja in odgovornosti. Če v tem uspemo, do problema celo nikdar ne bi prišlo.

Torej v akcijo in ne v kampanjo!
Milan Drčar

Prenova ZK - akcija ali kampanja?

Smo v krizi, ne samo Zveza komunistov. V gospodarstvu nas tišči za vrat devizni dolgov, izgube, nizka produktivnost. Tudi za samoupravljanje pravimo, da je v krizi in to upravičeno. Kako to, da je delavec ob sprejemu Ustave in Zakona o združenem delu odločal neposredno o 53 % dohodka. Danes, 10 let kasneje, ima neposredni vpliv samo še na 17 %.

Stavke, štrajki, prekinitve dela — kakorkoli jim že rečemo — se množijo. Kako to, da se delavski razred upira delavskemu razredu, ki je na oblasti? Protislovje, ki ga ni ravno lahko razložiti. Štrajka proti samemu sebi?

S tem stanjem ZK ne more in ne sme biti zadovoljna. Ne sme biti zadovoljna zaradi svoje zgodovinske odgovornosti do delavskega razreda. KPJ je vodila in izpeljala revolucijo, spremenila družbeni sistem. Tega sama ne bi zmogla. Imela je zaslonbo širokih množic delavcev, kmetov, inteligence. V njenem programu je delavec videl možnost osvoboditve iz spon kapitalizma in izkoriščanja, ureditvi nacionalnih odnosov itd.

Ravno ta zgodovinska odgovornost zahteva od Zveze komunistov večjo angažiranost pri iskanju izhodov iz krize. Organizacijo ki ne sledi času in se dogmatsko oklepa določenih načel, čas povozi. Zgodovina jo izloči takoj, ko postane cokla razvoju družbenih procesov. Dialektika razvoja družbe to dokazuje. Zveza komuni-

stov v tem smislu ne bi bila nikakšna izjema. Tega se večina članov ZK tudi zaveda. Na 10. slovenskem in tudi na 13. zveznem kongresu ZK je bilo jasno povedano, da mora ZK nositi še naprej svoj del odgovornosti in prispevati svoj delež k razvoju socializma, samoupravljanja in humanosti.

Krizno obdobje pomeni neko vrsto vojne napovedi proti vsemu kar moti delavca, kar mu jemlje z ustavo opredeljene pravice in dolžnosti. Proti vsemu kar mu jemlje perspektivo in prihodnost. Spreminjanja stanja se lahko loti ZK kot enotna monolitna sila. Zato pa mora biti akcijsko enotna in doseči spoštovanje opredelitev znotraj ZK, zaostri odgovornost članov ZK do lastne organizacije.

To pa z drugo besedo pomeni — prenova ZK.

Odreči se mora vsemu, kar bi pomenilo korak nazaj pri uveljavljanju delavca — nosilca produkcijskih odnosov. Odreči se mora članom, ki delujejo znotraj ZK proti njej iz raznorodnih pozicij. Pomesti mora z vdori raznih ideologij, ki niso in tudi nikoli ne smejo biti identične ZK. Pomesti mora z nedelavnostjo, oportunistom v lastnih vrstah. To ZK doseže samo z dosledno borbo proti vsem odlokom — takoj in odločno. Tega vsaj nekaj časa ni počela dovolj dosledno in razbohotili so se pojavi, ki so pomagali v krizo.

V spreminjanje razmer pa gre lahko dosleden, značajan, odgovoren

6 let kluba upoko jencev

Pred 6 leti so se že po tradiciji zbrali upoko jenci »TOSAME« na srečanje, takrat v Moravčah pri Kavku, katerega pripravi kolektiv svojim nekdanjim sodelavkam. Kot ponavadi je bilo to srečanje tovariško in veselo.

Vsak tak dogodek pa pusti svoje vtise, kar ostane v spominu. Toda to leto je bilo prelomno in še posebej pomembno za vse upoko jence »TOSAME«.

Predlog tov. Bajca, takrat novega člana med nami, da bi ustanovili svoj Klub upoko jencev, je bil z navdušenjem sprejet. Prvi odbor je začel tega dne svoj mandat.

Tako imamo sedaj vsako leto na dan, ko se zberejo vsi upoko jenci, kratki občni zbor, kjer članom kluba poročamo o delu med letom, o tovariših, ki so nas za vedno zapustili in o novih, katerih so stopili v tretje življenjsko obdobje.

Vsako leto se menja v odboru polovica članov, tako, da je demokracija spoštovana in zaščitena. Vse probleme kluba rešujemo na svojih rednih sejah; v veliko pomoč nam je tovarišica Vladka, ki je stalna vez med generacijami. Zato smo v svoje vrste sprejeli 18 tovarišic, katere so dobile

vstopno vizo od socialnega zavarovanja, pa ne da bi bile stare, le mlade so začele delati v tovarni.

Naloga odbora je tudi, da je vedno na tekočem z zdravstvenim in socialnim položajem svojih članov. Po možnosti in potrebi pomagamo tem članom boljšati življenjski vsakdan kolikor moremo, toda potrebe so večje kot naša sredstva. Toda mnogim članom pomeni več obisk kot pomoč, saj so pri tem prepričani, da niso pozabljeni.

To srečanje je postalo članom že potreba in neke vrste nuja, saj le tedaj iz prve roke zvedo vse o delu,

naporih in napredku »TOSAME«, kar nam upokojencem veliko pomeni, kajti vsak od nas si želi slišati besede, kako smo gospodarili, toda še so težave, katere složno premagujemo. In kako skrbi mlada generacija za nas, ki smo nekoč stali ob strojih in mizah in ustvarjali za bodoče rodove, le da smo mi imeli mnogo težje pogoje, posebno v prvih povojnih letih.

Ob tej priliki, bi se v imenu odbora in v svojem imenu lepo zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k polepšanju našega praznika dneva upokojencev »TOSAME«.

Ivan Kosirnik

Sindikalne vesti

Obrazložitev predloga o giblivem delovnem času

Tov. Kralj je obrazložil, da je predlog o spremenljivem delovnem času za neproizvodne delavce dokončno izdelan, zato se predlog poda v obravnavo skupnemu delavskemu svetu, ki naj iznese svoje mnenje. V kolikor se skupni delavski svet strinja s predlogom, se ga vnese v Gospodarski načrt.

Predlagana je naslednja varianta premakljivega delovnega časa:

- okvirni delovni čas
- od 6,00 ure do 16,00 ure
- obvezni delovni čas
- od 7,00 ure do 13,00 ure
- za normalni delovni čas se šteje čas od 6,00 ure do 14,00 ure, kar predstavlja delovno obveznost
- presežek ali primanjkljaj do 8 ur.

Pregled aktivnosti za varovanje družbenega premoženja

Tov. Gornik je podal splošno oceno stanja varnosti družbenega premoženja v Tosami. Ugotavlja se, da je stanje zaenkrat zadovoljivo, vendar preventivno bi se dalo narediti več.

Komite zelo aktivno spremlja naloge, ki so v ta namen zadane posameznim službam:

- delovanje vratarjske službe, ki naj se pojača predvsem v času praznikov
- delovanje gasilske službe; že sama proizvodnja v Tosami narekuje, da posvečamo več pozornosti požarni varnosti.

Pri varovanju družbenega premoženja pa je pomembna vloga vsakega posameznika, oz. njegov odnos do objektov družbene lastnine. SKLEP: Sprejme se informacija o varnosti družbenega premoženja.

Problematika izplačevanja krvodajalcev

V zvezi s tem problemom, so člani KOOZS sprejeli

SKLEP: Pri odvzemu krvi so upravičeni do gotovine samo tisti krvodajalci, ki gredo organizirano preko Tosame.

Problematika alkoholizma in kajenja v Tosami

Člani KOOZS so obravnavali problematiko alkoholizma v naši DO. Socialna služba je pri tem apelirala vse vodje oddelkov in vodje izmen, da bi bili bolj zainteresirani za sodelovanje s socialno službo, saj bi tako lahko prišlo do pravočasnega ukrepanja.

Tudi pobuda delovne sredine, kjer se pojavlja alkoholizem, bi bila zelo dobrodošla, predvsem, naj bi v bodoče prišlo do občasnih stikov oz. shodov med vodji oddelkov in socialno službo.

SKLEP: Socialna služba naj do naslednje seje ugotovi % alkoholikov na število zaposlenih; občasno pa se naj o tem stanju poroča na sejah KOOZS.

V zvezi s problematiko kajenja v Tosami, je tov. Marolt seznanil člane z dopolnitvijo Zakona o varstvu pri delu, v katerem se navajajo delovna mesta, kjer je kajenje strogo prepovedano in delovna mesta, kjer je kajenje dovoljeno (pisarniški prostori, garderobe).

Vse tiste, ki se tega ne držijo, se naj ustrezno kaznuje.

SKLEP: Na sestankih KOOZS se do naslednjega ne kadi.

Razno

Za sodnike porotnike Temeljnega sodišča v Ljubljani se predlagajo naslednji:

Avbelj Danica, Budnar Danijel, Drčar Marta, Marolt Franc, Pižmoht Janez, Repac Marjana, Štampihar Majda, Vehovec Boris, Kozjek Jože.

Za člane izdajateljskega sveta v Občinskem poročevalcu se predlaga tov. Vodlan Feliksa.

Novoletno praznovanje otrok v občini

Kljub temu, da nismo podpisniki SaS o novoletnem praznovanju otrok, smo vsako leto v ta namen nakazali določeno vsoto, saj se tudi naši otroci udeležujejo novoletnega praznovanja. KOOZS je sprejela

SKLEP: Za občinsko praznovanje dedka Mraza se Zvezi prijateljev mladine nakaže 150.000 din.

— V zvezi s planiranjem izletov v prihodnjem letu se ugotovi procent udeležbe in v skladu s tem naj se KOOZS na naslednji seji odloči, ali izleti bodo ali ne. V primeru, da se zanje odločimo, jih bomo organizirali na ravni DO in ne več po posameznih IO.

— Delavk, ki so v bolniškem staležu zaradi nosečnosti, socialna komisija ne obiskuje in jim tako tudi ne pripada finančna pomoč.

— Opozarjamo pristojne službe, da primerno zaščitijo prikolice, ki so sedaj izpostavljene vremenskim neprilicam. Ponovno predlagamo uvedbo

delovnega mesta, ki bi vseboval kot delovno nalogo tudi skrb za vzdrževanje počitniških kapacitet.

Pregled stanja sredstev sklada skupne porabe

V začetku leta je bilo v skladu skupne porabe planirano za sindikalno dejavnost 5.500.000.— din. V polletju se je celotni sklad skrčil za 8.000.000.— din, kar je pomenilo

zmanjšanje sredstev tudi za sindikalno dejavnost (1.500.000). Do danes smo za sindikalno dejavnost porabili 3.100.000.— din, približno 930.000.— din pa je še neporabljenih sredstev.

Tov. Mlakar je pojasnil okoliščine, zaradi katerih je bil sklad zmanjšan in nas tudi obvestil o tem, da tudi še preostalih sredstev s sklada ne bo mo mogli uporabiti, ker so stroški ostalih dejavnosti tako veliki, da so sredstva sklada že v minusu. Predlagal je tudi, naj del sredstev sindikalne članarine (1.000.000 od skupno 1.900.000) sindikat posodi za kritje minusa in nujnih računov, ki jih bo treba pokriti še do konca leta.

V zvezi s predlogom se je razvila daljša razprava, ki je šla v smeri razkrivanja nekaterih pomembnih dejstev — kot je poraba za vzdrževanje počitniških kapacitet, ki je glavni »prekoračitelj«, druge možnosti za rešitev iz težavne situacije ipd. Glede na to, da je tov. Mlakar pojasnil, da drugih možnosti ni, so bili člani mne-

nja, da se 1.000.000 din sindikalne članarine posodi za premostitev trenutnih težav, da pa se morajo sredstva prihodnje leto vrniti sindikatu.

KOOZS je sprejela naslednje SKLEPE:

- Do prihodnjega leta se posodi delovni organizaciji 1.000.000.— din. Sredstva, ki smo se jim v ta namen odpovedali, naj se štejejo kot porabljeni in se kot taka upoštevajo pri formiranju sklada skupne porabe v prihodnjem letu.
- Pristojne službe naj preučijo možnost za postavitev gospodarja počitniških objektov, ki bo tudi nadzoroval porabo sredstev za vzdrževanje, v kolikor bo le-to tudi v bodoče bremenilo sklad skupne porabe.
- Če obstaja možnost, naj se vzdrževanje počitniških kapacitet financira iz drugih sredstev in ne iz sklada skupne porabe.
- Do prihodnje seje naj se pripravi poročilo o porabi sredstev za vzdrževanje počitniških kapacitet.

no poslovanje obrata družbene prehrane bistveno izboljšalo, vendar tudi to ne bi zadoščalo za normalno poslovanje tako do konca leta, kot tudi v prihodnjem letu.

Zaradi tega je potrebno, da se poveča lastni prispevek delavcev iz 40.- din na 100.- din na dan.

Po razpravi so člani odbora sprejeli naslednji

SKLEP: Lastna udeležba delavcev za obrok malice se poveča iz 40.- na 100.- din dnevno. Sprememba velja od 1. 11. 1986 dalje.

Prav tako je bil sprejel sklep, da se lastna udeležba delavcev za obroke malice povečuje sproti in sicer ob vsakem povečanju osebnih dohodkov.

— sprememba cen toplih malic za zunanje uporabnike

Tov. Štrukelj je člani odbora za splošne zadeve seznanil s predlogom za spremembo cen toplih obrokov za zunanje uporabnike. Po razpravi so člani sprejeli naslednji

SKLEP: Potrdi se sprememba cen toplih malic za zunanje uporabnike in sicer:

— enolončnica	350,00 din
— enostavnejše sestavljene jedi	500,00 din
— kvalitetnejše sestavljene jedi	650,00 din

Nove cene stopijo v veljavo s 27. 11. 1986.

Do naslednje seje vodja obrata družbene prehrane izdelava ekonomsko vrednost toplih obrokov za zunanje uporabnike.

S sej

ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE

Prehrana na delu

— Sprememba višine lastne udeležbe delavcev za malico

Vsi stroški poslovanja obrata družbene prehrane so se v zadnjem času bistveno povečali. Obrat družbene prehrane posluje z mnogo večjimi stroški, kot se je predvidevalo s pla-

nom oblikovanja sredstev za leto 1986, saj znaša poprečna materialna vrednost toplih obrokov malic že približno 450.— din.

Republiški sindikat je sicer podal predlog za spremembo družbenega dogovora, ki ureja način financiranja prehrane. Sprememba bi bila v tem, da bi se ne namenilo za prehrano nič več 15 % poprečnega OD na zaposlenega v republiki v preteklem letu, ampak 15 % poprečnega OD v zadnjem tromesečju. S tem bi se finanč-

adinski kotichek - mladinski kotichek - mladinski kotichek - mladi

NOVO LETO

Kaj si želiš v Novem letu?

»Nič. Oziroma, da bi bilo vsaj tako kot zdaj.«

Roki

»Fejst zabavo, fino meso...«

Zdravči

»U, U, U samo bajto in avto. Nič družga!«

Ana

»Piši, med štirimi očmi.«

Iztok

»Kaj, a mi bote kaj kupi!«

Darko

»Jakno! Pa motor. Pa še kaj drugega.«

Suzana

»Kaj si želim? Uh, OHja, ne bi mogla vsega napisati! Piši!!!« ...

Štefka

»Dej, kar imaš.«

Tina

»Kaj bi rada od mene? A je to spet fora, a? Jeni punca, jeni.«

Andrej

»Tisga m' pa ti ne morš dat!«

Metka

»Zdravja, zdravja!«

Alenka

»Denarja!«

Dragi

»Zakaj sprašuješ. A spet za u cajtnge jl? Oh, zdravja.«

Marta

No toliko je bilo teh mladincev. Samo mladincev. Kaj si želijo za Novo leto. Vsi so me gledali čudno, saj jaz zmerom zavijam in zafrkavam. Moja ugotovitev je ta: polovico jih misli, da bom Dedek mrz, polovico od polovice mislijo, da sem »fiiju« (ali zmešana), ostali pa gredo z nezaupanjem stran. No, dragi Dedek mrz, lepo te prosim, izpolni vse želje mojim dragim mladincem. Jaz in ti se bova pa že osebno zmenila. To pa zato, ker mene nihče ne vpraša, sama sebe pa tudi ne morem spraševati!

»Pa, pa«

VREME

Oziroma:

Mladinsko vreme.

Dragi mladinci! Kaj ste naredili dobrega za mladino? KAJ! Povej na glas, dragi moj, kajti čež »cajtnge« te slabo slišim.

Januar, februar, marec, april, maj, junij, julij, avgust, september, oktober, november, december!

Imeli smo to, imeli smo ono. Bili ste (smo) pridni. Saj smo bili, kajne. Imeli smo proslavo za 8. marec, za 1. maj smo tudi pomagali, hoteli smo imeti program, pa so rekli, da ni treba. Pospravljali smo hišice, kočice, imeli izlete, upokojevcem pa smo pripravili lep program, tudi za 29. november je bilo poskrbljeno, čeprav bolj tako, tako. Ampak, da poudarim: **ENI IN ISTI.** Rada bi se samo zahvalila vsem tistim, ki ste mi pomagali čez celo leto, mi dajali nasvete, ter me prenašali oz. se žrtvovali. Najprej moji desni roki Dušan, ki me je vodil po neumnih delegatskih in finančnih sistemih, ter mojima sodelavkama Mariji in Marinki, saj sta me velikokrat nadomestili pri mojem delu, in mojstru Andrejčku, ki ni »požil« zaradi mojih malih izhodov, mojstru Ivanu za njegove spodbude: »Dekle, le tako naprej!« in našim tajnicam Heleni in Nadi, ki sta bili žrtve tipkanja in to zadnjih 5 minut. To pa zato, ker znata tipkati z 20 prsti, če je treba, jaz pa le z enim. In še tukaj bolj jezik miga, kot da bi tipkala. Torej, ker mladine ni še nikoli nihče pohvalil, jo jaz, saj nekaj jih je le bilo, ki so začeli sodelovati, čeprav šele proti koncu leta. Mislim, da smo tudi mladinci vredni kakšne pohvale. Če ne bi bilo mladincev OOSZSMS TOSAME, ne bi bilo mladine in ne bi pospravljali hišic in ne bi imeli programa za 8. marec, ki je bil lep, čeprav so bili zvočniki v tkalnici v okvari, tudi upokojevcem se ne bi mučili, ko so nas poslušali in še malo naprej. Če vas bo od 50-ih mladincev, ki boste sprejeti v mladino, sodelovali vsaj trije, bo kar lepo. Saj nas je sedaj okoli 200, pa so pripravljani pomagati le kakšni štirje ali pet. Ponavljam: eni in isti. Tukajle pa imate nekaj lepega. Za pokale in dobro voljo. Mladinci, ki jim ni žal urice ali dveh, za vsakoletna mladinska tekmovanja.

Otroci staršem

• Najmlajši:

Majhni smo še in nebogljeni. Ne mislite, da jokamo zato, da bi vas dražili. Jokamo zato, ker smo lačni, mokri ali zato, ker nas nekaj boli. Kadar nas položite spat, odprite okno, da bo svež zrak v sobi in ne pokrivate nas s pretoplimi odejami.

Očka, ne puhaj nam dima cigarete v obraz, tudi prijateljem, ki so na obisku, da nas vidijo ne dovolite cigaretnega užitka. Ne poljublajte in ne božajte nas venomer, to nam ni preveč všeč.

• 3 letni:

Kadar greste z nami na sprehod, ne pozablajte, da nas izlozbe z oblekami in čevlji prav nič ne zanimajo.

— športna tekmovanja ob dnevu republike OOSZSMS TOSAMA:

— namizni tenis:

1. Rode Janez
2. Osolin Dušan
3. Grošelj Rok

— šah:

1. Kovič Ivan
2. Rode Janez
3. Cerar Marko

— streljanje:

1. Osolin Božo
2. Cerar Marko
3. Lamberšek Iztok

— kegljanje:

1. Grošelj Rok
2. Osolin Dušan
3. Gotar Marko

— kegljanje ženske:

1. Gerlica Ana
 2. Šmaljer Ana
 3. Lekan Suzana
- Iskrene čestitke!

Dragi Tosamovec. Mladina tudi tebi želi Srečno in zadovoljno, zdravo, uspešno, zanimivo in predvsem polno tistega, kar si ti sam želiš v Novem letu 1987.

Mladina OOSZSMS TOSAMA
Predsednik OOSZSMS TOSAMA
Klemenc Brigita — Kebrček

(Tokrat naj bodo vici ob strani, bodite resni, saj zadnja Tosama je pred vami).

Zanimivejše je gledati skozi ograje na tuje vrtove, kjer se igra pes ali katera druga žival. Pa tudi voda v potoku, pa rožice na travniku so neprijetno zanimivejše.

Kadar nam kaj razlagate, ne govorite v tisti svoji neumni in grdi otroški spekedravščini. Najbolje vas razumemo, če govorite z nami v svojem jeziku. In tega ne pozablajte, da so naše noge krajše od vaših ter uravnajte temu primerno svoj korak.

• 6 letni:

Ne ponavljajte nam venomer, da morajo biti šestletni otroci že pametni ter kaj se pridnemu dečku in ubogljivi deklici spodobi, kaj vse že ne sme storiti. Rajši nas praktično oblačite, da ne bo v hlačah zazijala luknja ob prvem podvigu čez ograjo in če nas hočete posebno razveseliti, ne pozabite pri oblačilih velikih žepov.

• 10 letni:

Mar res mislite, da storite prav, če vsakemu posebej poveste, da smo ravno sedaj najbolj neumni in neumnani. Ne mučite nas vedno s svojim »mogoče«. Odločno se naučite uporabljati besede »da« in »ne«, najbolj je, da rečete vedno »da«.

In ne zahtevajte neprestano dokazov naše ljubezni. Pri tem vedite, da nas vaš objem, vaš poljub še vedno osrečuje — ni pa treba, da to kdo ve in vidi.

• 15 letni:

Vsak izmed nas ima že svoje male, važne skrivnosti, za katere ni nujno, da bi zanje vedeli. Omogočite nam predal, omaro, ker bomo lahko varno shranili svoje zaklade in ne skušajte v naši odsotnosti brskati za ključem, da bi odkrili zakladnico. Ne pozabite, da nismo mi krivi, če smo najmlajši pri hiši, nabavite nam tudi včasih nekaj novega, kajti očetovih obrnjenih hlač in maminih predpasnikov smo se že naveličali. Kadar se s kom o čem pogovarjamo bi se o tej stvari tudi radi sami do konca pomenili brez vašega vmešavanja. Prav nič nam tudi ni všeč, če so starši slabo razpoloženi in se med seboj prepirajo.

V dobro vam tudi štejemo, če smemo povabiti prijatelje na »žurko« in navijati glasbo.

Čeprav smo že veliki in pametni, imamo še vedno radi, če nas zlasti mama včasih poljubi. Vedeti ali celo videti pa tega seveda nihče ne sme.

Bonton

KAKO PRAVILNO PIŠEMO PISMO

Izbrali bomo lep bel papir in belo kuverto. Ne izberemo kičastih okraskov, rožnatih pisem, najlepše je belo navadno pismo brez vseh dodatkov. Praviloma naj bi bila kuverta podložena s tankim papirjem.

Na prvi strani v desnem zgornjem kotu bomo napisali kraj in datum, nato odmerili velikost pisma in nekako na začetku druge tretjine dolžine na sredini papirja zapisali: Draga Sonja! ali Spoštovani tovariš Novak! V takem nagovoru ne bi bilo vpljudno, če bi besedo tovariš skrajšali. Če smo naslovljenca imenovali s priimkom in dodali besedo tovariš ali tovariš profesor, kadar pišemo opravičilo za šolo, smo že s tem povedali, da pišemo tuji osebi, ki ni v krogu prijateljev ali sorodnikov.

Pisali bomo jasno, razločno in v preprostih besedah povedali, kaj želimo. Pazili bomo, da se ne zmotimo, če pa se to zgodi, bomo besedo prečrtali tako, da bo naslovljenec kljub temu lahko prebral, kaj je bilo pod črto napisano.

Ob koncu besedila bomo pustili kako vrstico prosto, nato bomo v sredino zapisali: »S pristrčnimi pozdravi!« ali »Lepo te pozdravljam!« To velja za pisma, ki jih pišemo prijatelju, manj znani osebi pa bomo napisali »S spoštovanjem«.

Zgodi se, da taborimo nekje v oddaljenih krajih, hodimo po gorah pa nimamo pri roki papirja ali dovolj znamk. V takem primeru bomo napisali pojasnilo.

Tudi na obliko kuverte bomo pazili. Z naslovom ne silimo pod rob kuverte. Kadar pišemo uradno pismo pišemo kratki P. n. (prejme naj) in nato sledi ime in priimek. Nevljudno

bi bilo zapisati priimek pred imenom to delamo le pri uradnih abecednih spisih. Nato sledi naslov podjetja in mesto ter ulica.

Pazimo, da znamke ne nalepimo na glavo in da na zadnji strani kuverte ne pozabimo zapisati še svojega naslova. Vendar tega ne bomo storili, če smo v pismo zapisali čestitke ali sožalje. S svojim naslovom bi s tem nekako povedali naslovniku, naj vam odpiše, oziroma se zahvali za vaše čestitke ali sožalje.

Pismo je tako kot obisk — most med ljudmi. Zato ne odlašajmo s pisanjem in ne pustimo prijatelja čakati na naš odgovor.

Kako naj bi se oblačili v prihodnosti? Strokovnjaki menijo, da se bo v prihodnosti izdelovanje sintetičnih vlaken še izpopolnjevalo. Blago se ne bo mečkalo in bo odporno proti ognju in kislinam. Oblačila ne bo potrebno prati in kemično čistiti, ker bo dovolj, da se bo otresel prah. Poleg teh trpežnih in dražjih vrst blaga pa naj bi bile tudi poceni obleke iz posebnih vrst papirjev, ki se bodo pri potovanjih zamenjavale in ne bo potrebno nositi s seboj garderobe.

Človek in njegovo zdravje? Poleg presaditev naj bi se v prihodnosti močno uveljavili umetni organi. Izboljšave v medicini in higieni bodo težile k podaljšanju delovne storilnosti. Število obolenj živcev, srca in ožilja bo močno naraslo. Pretirano bo uživanje pomirjeval in mamil.

Kaj pa šolstvo? Učitelji in profesorji naj bi s pomočjo elektronskih računalnikov usmerjali pouk na sodoben način. Specializacija v naravoslovnih in tehničnih vedah bo še bolj napredovala. Otroci naj bi bili deležni vsaj desetletnega do dvanajstletnega šolanja.

Kaj pa domače okolje? Tudi v domačem okolju bo ostala družina osnovna celica družbe. Razvijala naj bi se tako, da bodo ostajali tudi odrasli otroci skupaj s starši in s svojimi otroki v enem stanovanju. Da bo bivanje prijetnejše, bodo stene izolirane proti hrupu in stanovanja bodo imela klimatske naprave. V gospodinjstvu naj bi določena dela opravljal robot. Številna stanovanja naj bi imela poleg radijskih, televizijskih sprejemnikov še priprave za neposredno sprejemanje glasbe iz koncertnih dvoran in gledališč. Prosti čas in zabava bo povečana. Delovni dan delavcev naj bi se skrajšal do 5 ur. Previdni cenilci menijo, da bi se dopust podaljšal na 5 tednov. Delavci vseh stopenj se bodo morali udeleževati tečajev in pogosteje menjavati delovno področje zaradi zahtev tehnologije. Vseskozi pa bo potrebno storiti največ za področju miru, kajti strah pred napadi in želja po premoči je privedlo človeštvo do tega, da tako rekoč sedimo vsi nad velikimi zalogami atomskih in vodikovih bomb, ki nam lahko v trenutku uničijo naša ustvarjanja in življenja.

— srečno novo leto 1987 — srečno novo leto 1987 —

VSEM DELAVCEM IN UPOKOJENCEM

T O S A M E

SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO

NOVO LETO

1987

DRUŽBENO POLITIČNE
ORGANIZACIJE,
SAMOUPRAVNI ORGANI
IN KLUB UPOKOJENCEV

— srečno novo leto 1987 — srečno novo leto 1987 —

Pogled v prihodnost - leto 2000

Napovedovalci prihodnosti predvidevajo, da bo človeštvo uspela rešitev cele vrste nalog, zato je vedno zanimivo prebrati, kaj naj nam bi prinesla v bodoče tehnika in način življenja.

V tehničnih pridobitvah naj bi bila tridimenzionalna fotografija, film in televizija. Televizijski telefon naj bi omogočil, da bi se osebi ne samo slišali temveč tudi videli. Ceneno naj bi bilo razsoljevanje morske vode, obde-

lovanje morja za pridobivanje hrane. Splošna naj bi bila uvedba elektronskih računskih naprav za izračunavanje podatkov, prevajanje v tuje jezike in spoznavanje (diagnoze) bolezni. Vzpostavljena naj bi bila neposredna telefonska zveza med potniki v vesoljskih ladjah in njihovimi domovi. Sončna energija naj bi se uporabljala za razsvetljavo hiš, za pogon hišnih strojev. Iz oljnih skrivalcev naj bi se pridobivala nafta. Povečala naj bi se uporabnost zgradb pod zemljo.

POROČILO O GIBANJU OSEBNIH DOHODKOV V DO TOSAMA ZA MESEC OKTOBER 1986

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu oktobru v DO TOSAMA vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih, po posameznih TOZD in delovni organizaciji.

V podatkih so zajeti osebni dohodki za polni delovni čas, nadurno delo, z normalnim doseganjem delovnih rezultatov. Prav tako podatki zajemajo osebne dohodke pripravnikov.

Podatki o povprečnem, najnižjem in najvišjem osebnem dohodku so povzeti po metodologiji izdelave obrazca RAD-1.

Služba za delitev po delu:
Albina Kosmač

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC oktober

Štev. poročila 10/86

Razredi v din	TOZD SANITETA										TOZD FILTRI	D S S S						DO TOSAMA
	PR	TO	AT	BE	MI	SK	OK	VL	VOD.	SKUPAJ		ERS	TRS	SKS	KS	VOD.	SKUPAJ	
do 100000	1	3				4	1			9		1				1	10	
100000-110000	3	7	4		13	5		1		33	11	1	1			2	46	
110000-120000	4	13	3		38	11	7			75	15	2	1	3	19	25	116	
120000-130000	5	14	8		36	23	21			105	14		8	6	8	22	141	
130000-140000	6	12	11	1	24	12	15		1	82	14	3	1	5	7	16	112	
140000-150000	2	1	5		12	7	5	6		38	3	3	6		6	15	61	
150000-160000	4	1	2	2	2	11		3		25	6	2	3	5	5	21	52	
160000-170000	3	1	3	1	2	10	2	3	2	27	4	3	10	3	7	24	55	
170000-180000	1	2	3		1	1		1		9	3	6	8	1	6	21	33	
180000-190000	2		2	6	3			3		16		2	10	3	2	19	35	
190000-200000	2			5	5		1		1	14	1	1	5	2	4	12	27	
200000-210000	1	2		6				2		11	1		5	3	3	12	24	
210000-220000	1			1	1		1		1	5	2	3	5	1	5	14	21	
220000-230000					2	2		1		5		1	2	3	3	9	14	
230000-240000				2	1			1		4	2	1	2		3	6	12	
240000-250000			1	1				1		3		1	1		1	3	6	
250000 dalje				2		1			2	5		1	4	2	3	2	22	
SKUPAJ	33	56	42	27	140	37	53	22	7	457	81	31	78	37	87	239	787	

Najnižji OD	96.035	97.801	103.007	96.035
Najvišji OD	329.820	321.757	373.824	373.824
Povprečni OD	121.399	120.370	161.412	132.204

Varčevanje v gospodinjstvu

Bili so časi, ko je pisalo: sodobna gospodinja si mora svoje delo olajšati tako, da ima čim več gospodinjskih pripomočkov. Pralni stroj, pomivalni stroj, strojček za mletje mesa, kave, mikser, električni nož itd. Z varčevanjem so se v hiši počasi nabrali vsi ti pripomočki. Zk, žk je zapel strojček za rezanje salame. Beljaki so se v najkrajšem času spremenili v sneg s pomočjo mikserja. V kopalnici si do vratu natočil vode v kad ter nato v prijetno topli dnevni sobi zadremuckal ob prižganem televizorju. Tudi nakupovat se je hodilo z avtomobilom, da se niso roke obložene z vrečkami vleklo do tal ob koncu tedna. Pa je zapihal veter novega varčevanja in v časopisu Delo je pisalo: stroji za pomivanje posode porabijo precej toka, zakaj ne bi torej nekaj krožnikov oprali po »klasični metodi« ne pa spravljali zaradi njih v pogon

ves stroj. Kakšno manjšo »žehtu« bi tudi lahko oprali mimogrede na roke, ne pa da se vključuje pralni stroj. Tudi bojler izključimo, kadar ne potrebujemo vroče vode. Vedno se tuširamo, da porabimo manj vode. Nekoliko bolj varčni bodimo pri pravočasnem izključevanju likalnika, ker je tudi drugje že navada, da vseh kosov perila res ni potreba likati. Največ nafte, premoga in električnega toka bomo prihranili s primernim ogrevanjem prostorov. Niso več časi, da bi pozimi hodili po stanovanju z zavihanimi rokavi. Natakimo si kaj toplejšega, da nam bo prijetno, čeprav bo ogrevano stanovanje do 18° C. Seveda bomo prej dobro zatesnili okna in vrata in morda tudi kaj manj kadili, da ne bo potrebno dodatno prezračevati. Ko si umivamo zobe, natočimo kozarec vode, namesto da nam iz odprte pipe teče voda. Tudi televizorja

ne pustimo prižganega non-stop ampak si že prej določimo, kaj bo vredno gledati. Avto puščajmo kar največ v garaži, uporabljajmo ga le v nujnih primerih.

Pri vsem varčevanju pa ni jasno, kako da v našem naselju gorijo cestne svetilke sredi dopoldneva in kdo vse to plačuje.

Mali oglasi

- Prodajam smučarske čevlje štev. 39 ali zamenjam za štev. 41.
Informacije na int. 218
- Prodajam dva para otroških smučarskih palic in avtomobilski prtljajnik za smuči. Int. 224
- Japonski fotoaparati MAMYA ugodno prodajam. Int. 258

Zahvale

Ob boleči izgubi moža in očeta Ivana REMSA se iskreno zahvaljujeta vsem sodelavcem in sodelavkam, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nama izrekli sožalje.

Zahvaljujeta se tudi OOS za denarno pomoč.

Ivanka Rems, Olga Majdič

Ob času moje bolezn se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji in sodelavkam TOZD Filtri za izkazano pozornost, denarno pomoč, obiske v bolnici in na domu.

Pavla Volkar

Ob smrti moje drage mame se najlepše zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata za podarjeno denarno pomoč, vsem sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice pa pristrčna zahvala za izraze sožalja, za podarjeni venec in za materialno pomoč.

Ivanka Šivavec

Ob smrti moje mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Filtri za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarna sredstva in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi sindikalni organizaciji in oktetu TOSAMA za zapete žalostinke.

Cerar Franc, ing.

Nagrade:

1. nagrada: KOKOVEC JUSTI, upokojenka
2. nagrada: KOKOVEC FRANCKA, upokojenka
3. nagrada: PRESEKAR Marija, TRS

Uredniški odbor:

Vodlan Vida, Kokalj Zdenka, Paštebar Simona, Cvetkovič Stanka, Gorenc Vojko, ing. Merlin Danica, Berlec Vladka, Drčar Milan, Klemenc Brigita, Korošec Nada — blagajnik, Stare Tone in Nemeč Sandi — fotografi, Lubinič Marjana, dipl. iur. — glavni urednik

Tisk: TCP »Djuro Salaj«
TOZD Papirkonfekcija Krško

Kadrovske vesti

- Rojstni dan praznujemo v mesecu decembru 1986

TOZD SANITETA
Pripravljalnica
Veseli Albin,

Sanitetna konfekcija

Armeni Ana, Bervar Anastazija, Bolhar Magdalena, Cerar Marija, Gregorič Bojan, Lukman Marija, Šarc Silva, Miklavčič Frančiška,

Mikalnica

Bedenik Štefanija, Cerar Ivanka, Cerar Martina, Cerar Frančiška, Gotar Joži, Jemec Dragica, Kerč Štefka, Leban Marija, Marčun Metoda, Pele Ivanka, Prelovšek Ani, Šuštar Roman, Štrekar Zvonka, Štrukelj Stanislav, Urankar Štefka, Urbanija Marija, Žebovec Olga, Pivec Dušan, Peterlin Irena, Rožič Elizabeta, Cerar Silvo,

Otroška konfekcija

Horvat Vika, Ivanetič Majda, Jeretina Marica, Lenček Marija, Mislej Štefka, Stupica Marija,

Tkalnica ovojev

Cerar Ivan, Cerar Bernarda, Kerč Štefka, Lajevec Andrej,

Belilnica

Prenar Silvo, Urankar Franc,

Vlaknovinski oddelek

Cerar Silvo, Bevc Peter, Cerar Franc, Gornik Franc,

Tkalnica širokih tkanin

Cerar Brigita, Flis Silva, Kerč Janez, Kolbl Marta, Krašovec Stanko, Pevec Ivanka,

DSS — SKUPNE SLUŽBE

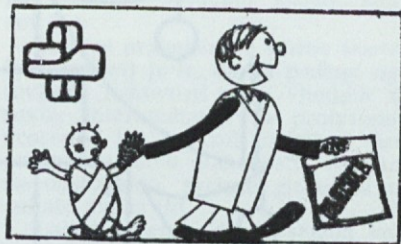
Debec Marjan, Judež Zvonka, Jeretina Franc, Osolin Franc, Piskar Niko, Rozman Stefan, Sedeljšak Franc, Kuhelj Ludvik, Breznik Helena, Cerar Marija, Deisinger Štefka, Florjančič Olga, Hribar Jože, Kerč Jože, Korošec Tatjana, Kralj Janez, Krasnik Marija, Kokalj Marta, Mežnar Silva, Rusjan Silvo, Osolin Božo

- Poročili so se:

Peterca Metka por. ZARNIK
Horvat Marija por. MLAKAR

- Rodili so se:

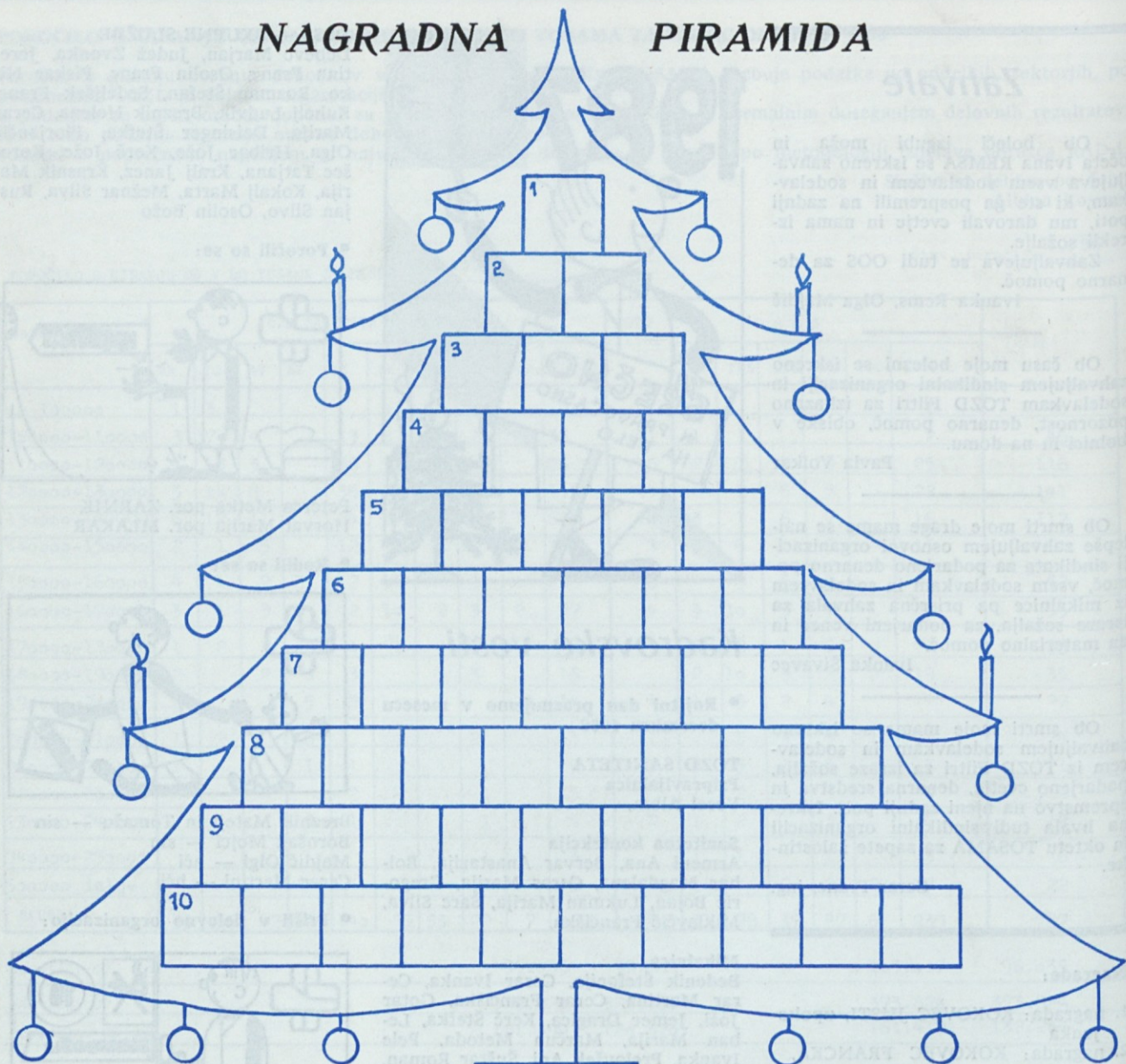
Breznik Mateji in Tomažu — sin
Borošak Mojci — sin
Majdič Olgi — hči
Cerar Martini — hči

- Prišli v delovno organizacijo:

Vrečar Katarina — mikalnica
Klakočer Brigita — mikalnica
Pirnat Suzana — mikalnica
Resnik Bernarda — otroška konf.
Gričar Emilija — san. konf.
Kreč Alenka — san. konf.
Prašnikar Ivanka — TŠT
Škarja Marjeta — Filtri
Medić Tadeja — Filtri
Resnik Robert — mikalnica
Mencinger Aleksander — san. konf.
Burja Renata — Filtri
Lutar Boris — mikalnica
Urankar Stanka — Filtri
Kerč Bogdan — mikalnica
Erbežnik Milan — mikalnica
Ravnikar Štefan — mikalnica
Pavec Milena — Filtri
Udovč Marija — Filtri
Cerar Branko — mikalnica
Janjoš Tanja — mikalnica

NAGRADNA PIRAMIDA

1. kemijski znak za žveplo
2. krajevna skupnost (okrajš.)
3. kratek požirek
4. podelitev imena
5. iver
6. grafični delavec

7. grški narodni ples s pesmijo
8. ime pisateljice Brenkove
9. naslov romana rimskega pisatelja Petronija v katerem je pisal o satiričnih družbenih razmerah
10. porabnica, potrošnica

na ramena, zato je boljše, da osredotočijo razširjenje v zgornjem delu obleke.

Prav lepo se podajo svetli ovrtniki in telovniki, kakor tudi primerno nameščene vezenine in aplikacije. Plašč se bolj poda kot kostum. Žena z močnim oprsjem se mora varovati vseh pozornost budečih okraskov na životcu nad pasom. Nosi naj rajši ozke, koničaste ovrtnike in ne stoječega ovrtnika.

Žene z napetim želodcem naj ne nosijo širokih pasov, temveč obleko podaljšano v paske, ki se zapenjajo ali vežejo zadaj.

Morda bo katera pri tem uporabila še steznik. Namen tega dodatka je, da utrjuje in oblikuje oblike, nika kor pa jih ne sme tlačiti, kar je nesprejemljivo iz zdravstvenega vidika.

Nasveti

Tistim, ki niso vitke in tehtajo več kot 70 kg veljajo naslednje vrstice za nasvete oblačenja...

Močni ženski se ne poda kroj in material, ki zbuja pozornost. Preveč svetlo ali pestro blago. Kratki živetki in široka krila. Kockaste, kariraste in take tkanine, ki imajo široke, poprečne proge. Prozorne čipke. Preveč tes-

na obleka in tesni puloverji. Veliko okrasov, nakita in kožuhovine. Površnost v oblačenju.

Močne ženske naj nosijo preprosto ukrojene obleke in plašče, rajši iz temnejšega, a ne samo iz črnega in modrega blaga. Zložena krila z obšivki, kateri pa smejo biti vodoravni samo takrat, ako hočemo navidezno razširiti ramena, da se ne vidi preveč širina v bokih. Žene, ki so močne v bokih imajo pogosto ozka in poveše-